

Druga pomoč proti neznosnemu in rastočemu preužitkarskemu gorju bi bila obvezno starostno zavarovanje, katerega se bo morala lotiti tudi naša oblast.

Skoraj vsak sloj je na starost bolje osiguran kakor pa mali posestnik, ki je navezan na preužitke.

Delavec, kateri je prebil najboljše leta v tujini, a se onemogel ali pa kot izgnanec vrne v pristojno občino, ga mora ta prerediti in oskrbeti z družino vred.

Berač hodi od hiše do hiše in nikdo na deželi mu ne krati jedi ter prenočišča.

Če bi pa bil preužitkar primoran, da vzame beraško palico v roke, bo ali zaman prosil, ali pa bo prejemal milodare z bridkimi očitki, zakaj je predal imetje slabo vzgojenemu nasledniku.

V primeru pa, da bi prejemal preužitkar mesečno podporo iz zavarovalne blagajne, za katero bi ga ne mogel nikdo ogoljufati, bi bil v delanezmožni starosti še vedno na trdnem stališču. Mlada dva bi si presneto premislila, preden bi pregnala s podporo kolikor toliko oskrbljenega očeta ali mater pod drugo streho, ki bi bila koj pripravljena, da ju oskrbi proti sigurni odškodnini v denarju.

Preskrba revnejših preužitkarjev je nujna zadeva in bi se dala rešiti na anketah ali posvetovanjih zavarovalnih strokovnjakov.

Zavarovanje preužitkarjev, če bi se potom dobre volje od strani oblasti uresničilo, bi zadelo skraja na odpor, kakor vsaka dobra ter nova vpeljava. To zavarovanje pa bi rodilo že v teku prvih desetletij največje dobro. Stari bivši manjši posestniki bi na starost hodili oblečeni ter obuti in bi ne umirali po nepotrebnem v pomanjkanju in v bridki zavesti največje nevhvalečnosti od strani lastnih otrok.

*

»Slov. gospodar« je prvi načel velevažno vprašanje starostnega zavarovanja z namenom, da postane kmečki svet prežet nujnosti ublaženja preužitkarskega gorja. Podoželani morajo od svojih voditeljev na javnih shodih zahtevati, da ponesejo potrebo kmečkega starostnega zavarovanja na najvišje mesto in tamkaj odločno zahtevajo, da se da malemu kmetu na starost podporo, ne pa beraško palico!

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe zaradi tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi več tedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno ena čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Finančna samostojnost Hrvatske

Ministrski svet je na svoji seji v soboto, 30. marca, obenem s proračunskimi dvanajstinami za državo sprejel tudi uredbo o financiranju banovine Hrvatske. Po tej uredbi prepusti država banovini Hrvatski v samostojno pobiranje in porabo te neposredne davke na hrvaškem ozemlju: zemljarino, zgradarino, pridobnino, uslužbenski davek in davek na rente. Izvzet je davek na poslovni promet, ki ostane še dalje državni davek. Nadalje bo banovina pobirala za sebe vse takse na svojem področju ter trošarino na vino,

žganje in alkoholne pijače. Kar se tiče donosa teh davkov, se računa, da bo imela banovina Hrvatska od neposrednih davkov okrog 600 milijonov, od taks 280 milijonov in od trošarine okoli 50 milijonov dinarjev. Vnaprej bodo obstojali poleg banovinskih finančnih organov tudi še državni finančni organi za državne finančne posle.

V nedeljo, 31. marca, je knez namestnik Pavle podpisal uredbo o financiranju banovine in proračun banovine Hrvatske za 1940/41, ki znaša 1.450 milijonov dinarjev.

Po Jugoslaviji

Vodstvo JRZ za drinsko banovino je imelo v soboto, 30. marca, svojo sejo v Beogradu. Predsedoval je tej seji predsednik banovinskega odbora JRZ in hkrati II. podpredsednik JRZ minister dr. Džafer Kulenović. Navzoča sta tudi bila predsednik JRZ ministrski predsednik Dragiša Cvetković in I. podpredsednik JRZ dr. Anton Korošec. Dragiša Cvetković je imel velik govor, v katerem je poudaril, da sta prav Bosna in Hercegovina tisto ozemlje, kjer so najbolj pomešani verski in narodni interesi; zato morajo člani JRZ, to je Srbi in muslimani, pokazati popolno vzajemnost in pripravljenost, da vsa vprašanja uredijo v medsebojnem sporazumu. Ne sme se več zgoditi to, kar se dogaja zdaj, da se da muslimanska stran prav tako kakor srbska stran nahujskati od nasprotnikov JRZ. Vprašanja Bosne in Hercegovine ni mogoče rešiti niti proti koristim Srbov, niti proti koristim muslimanov in Hrvatov. To vprašanje je v glavnem odvisno od sodelovanja Srbov in muslimanov. V sporazumu se bo našla tista rešitev vprašanja, ki bo zadovoljila Srbe, muslimane in tudi Hrvate. Minister dr. Kulenović je v imenu muslimanov izjavil svojo popolno solidarnost (vzajemnost) z JRZ.

Jubilej katoliške Hrvatske. Prihodnje leto obhajajo Hrvati 1300 letnico svoje zveze z rimskim papeštvom. Priprave za dostojno proslavo tega jubileja so že v polnem teku. Ustanovljeni so pripravljalni odbori, ki segajo do posebnih župnij. Kot najboljša daljna priprava je odredjena po posameznih škofijah duhovna narodna obnova. Največ pripravnih del pa zahtevajo prireditve, ki bodo nazorno dokazale, kaj je katoliška Cerkev storila za hrvaški narod. Te prireditve bodo: razstava cerkvene umetnosti, razstava šolstva in prosvete, razstava katoliškega karitativno-socialne-

Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA
tovarna baterij
JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

ga dela, razne glasbene in književne prireditve. Pozorišče največjih svečanosti bo Split-Solin, ki sta izhodni točki kršćanstva med Hrvati; te svečanosti se bodo vršile v prvi polovici junija 1941. V Zagrebu se bo vršil od 20. do 22. junija 1941 vsehrvaški evharistični kongres. O prazniku sv. Petra in Pavla 1941 pa se bo priredilo hrvaško narodno romanje v Rim.

»Večernik« rad poroča senzacionalne (pozornost vzbujajoče) vesti brez ozira na to, ali so resnične ali niso. Tako je nedavno poročal o tem, da namerava Jugoslovanska muslimanska organizacija prestopiti v Hrvatsk seljačko stranko. Za vsakega poznavalca političnih razmer je bila ta vest neverjetna. »Večernik« pa je predpostavljala, da je njegovo čitateljstvo politično tako nepoučeno, da veruje take in slične neresnice. Zdaj pa je dobil »Večernik« po ustih, odnosno po prsti od glavnega glasila HSS »Hrvatskega dnevnika«, ki to vest zanika ter poudarja, da s dr. Džafer Kulenović (voditelj muslimanov o tem ni izjavil. Česar torej dr. Kulenović ne ve, že ve mariborski »Večernik«. Najstvarnejše in hkrati najkrepkeje pa je postavil »Večernikove« vesti na laž minister dr. Džafer Kulenović, ko je na seji vodstva JRZ v Beogradu 30. marca v navzočnosti Dragiša Cvetkovića in dr. Antona Korošca v imenu muslimanov izjavil popolno vzajemnost in skladnost z JRZ.

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

*

13

Vodja rdečih delavcev je medtem stopil v sobo. Ko je zagledal Alekseja in Fedorja, je trdo zapovedal Alekseju:

»Prinesi nam šest kozarcev vodke!«

»Kje naj vzamem vodo?« je prav tako trdo odgovoril Aleksej. »Rdeči so mi vse pokradli.«

»Prav so storili, če so vse odnesli, ker v sovjetski Rusiji ni zasebnih lastnikov, ampak je vse skupna last države. Sicer pa sem prepričan, da bi v tvoji hiši našel vodo, če bi imel čas za iskanje. In najbrž bi našel še kaj drugega!«

Zadnje besede je izgovoril s tako čudnim naglasom, da sta oče in sin nehote postala pozorna.

»Kaj?« je vprašal oče.

»Puške! Predsednik tukajšnjega sovjeta, junaški tovariš Šubin, nam je rekel, naj se pazimo, ker ste vi potuhnjenci.«

Fedorjeva kri je vzkipeala. Najraje bi zgrabil krmežljavega rdečkarja in ga treščil v zid, a zavedal se je, da bi to samo škodovalo veliki stvari, za katero se je pripravljala. Premagal se je torej in dokaj mirno vprašal:

»Povej, čemu si prišel: ali delat, ali mirne državljanke zmerjat?«

Rdečkar, ki je bil bolj nizke postave, je dvignil glavo in napel prsi.

»Mladič, ali veš, s kom govoriš?« je vprašal samozavestno.

»Vem,« je fant mirno odgovoril. »Z enim delavcem članom stranke.«

»Prav si povedal. Z delavcem govoriš, ki ga mora spoštovati!«

Zadnje besede je izgovoril manj samozavestno, je v mladeničevih očeh zasledil zlovesč sijaj. Vedel je, da bi bilo po njem, če bi ga fant stresel s svojimi krmi rokami.

Iz žepa je potegnil nekaj rubljev in jih dal Karinu, ki jo je prerekanje privabilo v sobo.

»Stara, tu imaš denar! Pojdi in kupi nam vodo v sovjetskem skladišču.«

Starka je vzela denar in vprašujoče pogledala sedita, sedaj sina.

Fedorja je delavčevo nesramno vedenje še bolj razburilo. Vzel je materi denar, stopil pred rdečkarja in ježno rekel:

»Pojdi si sam po žganje! V sovjetski Rusiji ni hlapcev!«

Karani v možganih. Iz Amerike poročajo o nenasladni bolezni. Tam so v nekaterih primerih ugotovili kamne v možganih in bolezenske izločine apna v možganskih žilah. Zdravniki menijo, da je bolezen v nekih družinah dedna ter da nastopa skupaj s padavico ter duševno manjvrednostjo. Doslej je znanega kakšnega pol tuceta takšnih primerov. Sprva so menili, da gre za možganske oteklino, Röntgenovi žarki pa so pokazali resnico. Pravega vzroka te bolezni še ne vedo.

Izkoriščanje morskih somov. V San Francisku so stanovili družbo za nacionalno izkoriščanje morskih somov. Meso, olje, koža in kosti morskih vojkov so stvari, ki jih zelo cenijo. Petino žive teže